

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ

*Т.В. Аверіхіна, к.е.н.
доцент кафедри зовнішньоекономічної та інноваційної
діяльності
О.К. Колінкова, студентка
Одеський національний політехнічний університет*

Найбільш інвестиційно привабливим видом промислової діяльності в Україні, завдяки сприятливим природно-кліматичним умовам, наявності сировинного та споживчого потенціалу, є виробництво харчових продуктів, напоїв. На нього припадає третина загального обсягу реалізованої продукції в Україні. Значна частка у цьому виді діяльності належить підприємствам з виробництва олійножирової, м'ясної та молочної продукції, консервної промисловості, виробництву виноградних вин та напоїв [1].

Основним джерелом капітальних інвестицій в регіоні залишаються власні кошти підприємств та організацій, а також кредити банків та інші позики. Переважну частку капітальних інвестицій становлять інвестиції в матеріальні активи.

Аналіз інвестиційної діяльності свідчить про наступні проблеми соціально-економічного розвитку українських підприємств:

- нестача власних коштів у підприємств для здійснення інвестування;
- обмежений доступ та висока вартість кредитних ресурсів;
- недостатнє фінансування цільових регіональних та державних програм, спрямованих на соціально-економічний розвиток.

Рентабельність операційної діяльності підприємств надана в таблиця [2].

Рентабельність операційної діяльності підприємств харчової промисловості дуже знизилася з 2014 р. та сягнула позначки нижче нуля. За даними Головного управління статистики України, 2016-2017 рр. стали кризовими для більшості

підприємств харчової промисловості, лише виробництво спиртних напоїв залишається незмінно рентабельним.

Таблиця – Рентабельність підприємств харчової промисловості України, %

Вид продукції	2013	2014	2015	2017
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	2,0	4,6	-5,9	-1,3
Виробництво харчових продуктів перероблення та консервування овочів і фруктів	-0,2	3,1	-7,2	-3,3
виробництво молочних продуктів	8,8	9,9	-5,8	0,9
виробництво інших харчових продуктів	1,6	1,1	-0,1	0,4
Виробництво напоїв	-1,3	-8,6	-11,5	-9,1
дистиляція, ректифікація та змішування спиртних напоїв	9,2	8,8	-1,3	6,5
виробництво виноградних вин	21,3	19,1	3,4	20,0
виробництво безалкогольних напоїв	2,0	1,4	-2,5	2,9
	-18,3	-3,3	-41,6	-55,7

В харчовій промисловості України наявна низка проблем та невирішених питань, які стримують її ефективний розвиток, серед яких:

- низький рівень технологічної оснащеності як аграрних, так і більшості переробних підприємств області;
- дефіцит енергетичних потужностей;
- значне скорочення виробництва аграрної продукції та збільшення імпорту продовольства;
- недосконалість сучасної законодавчої та нормативно-правової бази, яка регулює питання параметрів якості та безпечності продуктів харчування;
- досить високий рівень якості вітчизняних продуктів харчування супроводжується значними витратами та високим рівнем собівартості продукції, що знижує її конкурентоспроможність на ринку продовольства за ціновим фактором;
- диспропорції в соціально-економічному розвитку між приморськими територіями та аграрними районами. Зниження товарності сільськогосподарського виробництва у приморських регіонах, зростання безробіття, зниження народжуваності,

зростання смертності, зменшення збору доходів до місцевих бюджетів і, як наслідок, зниження показників рівня життя у сільських територіях приморських регіонів.

Вирішення цих проблемних питань є необхідними в найближчій перспективі розвитку галузі. Проте, для досягнення конкурентних переваг як на внутрішньому, так і на світовому ринку продуктів харчування, сучасний менеджмент рекомендує використовувати стратегії випереджаючого розвитку, які, в більшості основ, базуються на переході на інноваційну модель розвитку переробних підприємств.

Тому, необхідним є втручання з боку держави – через розробку національної експортної політики, яка б забезпечила структурні зміни і сприяла виробництву харчових товарів з високою споживчою цінністю.

Однак, загроза частих змін урядових рішень змушує підприємства обирати власні напрями розвитку, опираючись лише на наявні ресурси і не враховувати національні потреби.

Список використаних джерел

1. Економічний дискусійний клуб. Doing Business-2018. Україна в рейтингу Світового банку легкості ведення бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://edclub.com.ua/analitika/doing-business-2018-ukrayina-v-reytingu-svitovogo-banku-legkosti-vedennya-biznesu>.

2. Економічний дискусійний клуб. Зміна споживчих цін на продовольство в Україні та країнах Європи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/indeksy-spozhyvchyh-cin-v-ukrayini-ta-okremyh-krayinah-svitu-u-travni-2017-roku>.